

รายการอ้างอิง

1. ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. ผลการสัมมนาระดมความคิด เรื่องการส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้. กรุงเทพมหานคร : อรุณฯ, 2537.
2. อุมภาพร ชรัสสมบัติ. จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว. กรุงเทพมหานคร : เพ็ญฟ้า พรินดีง, 2540.
3. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ประมวลข้อมูลสถิติที่สำคัญของประเทศไทย พ.ศ. 2538. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2538.
4. โสภนา ชปิลมันน์, สมบัติ สุพพัฒน์, และ ประกายรัตน์ สุขมาลชาติ. การศึกษารูปแบบของครอบครัวไทยที่พึงปรารถนาในสังคมเมืองในประเทศไทย. (ม.ป.ท.), 2534.
5. ภัทสร ลิมาพันธ์. การศึกษาทัศนคติและค่านิยมของสตรีไทยเกี่ยวกับการสมรส. กรุงเทพมหานคร : สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
6. Friedeman M.R., and Andrews M. Family support and child adjustment in single parent families. Issues in Comprehensive Pediatric Nursing USA 1990. cited in Burr, W.R., Day, R.D., and Bahr, K.S. Family Science. USA : Brooks / Coles, 1993.
7. Cashion, B.G. Female - Headed Families : Effects on Children and clinical Implication. Journal of Marital and Family Therapy 8 (August 1982) : 77-85.
8. Eshleman, J. The family : An Introduction. 5th ed. USA : (n.p.), 1988.
9. English, H.D., and English, A.C. A Comprehensive Dictionary of Psychology and Psychoanalytical Terms. 9th ed. New York : Davis Mckay, 1968.
10. Haber, A.B., and others. Comprehensive Psychiatry Nursing. New York : McGraw - Hill Book, 1987.
11. ประสิทธิ์ สวาสต์ญาติ. ระบบเครือข่ายและการจัดระเบียบสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
12. สำนักนายกรัฐมนตรื คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. ครอบครัว. กรุงเทพมหานคร : อรุณฯ, 2538.
13. Schorr, A.L., and Phylls, M. The Single and Public Policy. In A.S. Skolnick, and J.H. Skolnick (eds.), Family in transition. 4th ed., pp. 575-584. Canada : Little Brown, 1983.
14. Burr, W.R., Day, R.D., and Bahr, K.S. Family Science. USA : Brooks / Coles, 1993.

15. Mallan, L.B. Young widows and their children : A comparative report. USA : Social Security Bulletin, 1975.
16. Farley, R., and Bianchi, S. Demographic aspects of family structure among black :
A look at a decade after the moynihan report. In Paper presented at the American Sociological Association. Chicago : (n.p.), 1971.
17. Schlessinger, B. Family relation on " The single parent family ". USA : (n.p.),1986.
18. Ross, H.L., and Sawhill, I.V. Time of transition : The growth of families headed by women. Washington, D.C. : Urban Institute, 1975.
19. ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์. ครอบครัวไทยในปัจจุบันและความต้องการความช่วยเหลือและการแทรกแซง.
ใน คติพัฒนา ยอดเพชร (บรรณาธิการ) , สถาบันครอบครัว : มุมมองของนักสวัสดิการสังคม
หน้า 8-22 . กรุงเทพมหานคร : J PRINT, (ม.ป.ป.).
20. Orther, D.K., Brown, T., and Ferguson, D. Single parent fatherhood : An emerging family life styles. The family coordinator. (n.p.),1976.
21. Thompson,Jr., E.H., and Gongla, P.A. Single parent families : In the mainstream of American society. In E.D. Macklin, and R.H. Rubin (eds.), Contemporary families and alternative lifestyles. pp. 97-124. Beverly Hills : Sage, 1983.
22. Goetting, A. Divorce outcome research : Issues and perspectives. In A.S. Skolnick, and J.H. Skolnick (eds.), Family in transition. 4th ed., pp. 367-385. Canada : Little Brown, 1983.
23. Dandridge, C.R. A comparison of stress factors and coping styles of Puertorican adolescents from dual parent families versus Puerto Rican adolescents from single parent families. Doctorial dissertation, Faculty of Philosophy,Graduate Board In Partial Fulfillment, Temple University, 1987.
24. Hetherington, E.M., Cox, M., and Cox, R. The aftermath of divorce. In J.H. Stevens,Jr ; and M. Mathews (eds.) , Mother-child. Father-child Relations . Wasington,DC : NAEYC,1977. cited in Goetting, A. Divorce outcome research : Issues and perspectives. In A.S. Skolnick, and J.H. Skolnick (eds.), Family in transition. 4th ed., pp. 367-385. Canada : Little Brown, 1983.

25. Bohannon, P. The six stations of divorce. In P. Bohannon (ed.), Divorces and After. Garden City : Double day, 1970. cited in Goetting, A. Divorce outcome research : Issues and perspectives. In A.S. Skolnick, and J.H. Skolnick (eds.), Family in transition. 4th ed., pp. 367-385. Canada : Little Brown, 1983.
26. Pearlin, L., and Johnson, J. Marital status, life-strains and depression. American Sociological Review 42 (1977) : 704-15. cited in Burr, W.R., Day, R.D., and Bahr, K.S. Family Science. USA : Brooks / Coles, 1993.
27. Leif, A., ed. The commonsense psychiatry of Dr. Adolf Meyer. New York : McGraw-Hill, 1948. cited in Olson, D.H., McCubbin, H.I., Barnes, H.L., Larsen, A.S., Muxen, M.J., and Wilson, M.A. Families what makes them work . updated ed. USA : Sage, 1989.
28. Holmes, T.H.,and Rahe, R. The social readjustment rating scale. Journal of Psychosomatic Research 11 (1967) : 213-218. cited in Burr, W.R., Day, R.D., and Bahr, K.S. Family Science. USA : Brooks / Coles, 1993.
29. Hill, R. Family under stress. New York : Harper, 1949. cited in Olson, D.H., McCubbin, H.I., Barnes, H.L.,Larsen, A.S., Muxen, M.J., and Wilson, M.A. Families what makes them work. updated ed. USA : Sage, 1989.
30. Hill, R. Generic features of families under stress. Journal of Social Case Work 49 (1958) : 139-150 cited in Olson, D.H., McCubbin, H.I., Barnes, H.L.,Larsen, A.S., Muxen, M.J., and Wilson, M.A. Families what makes them work. updated ed. USA : Sage, 1989.
31. McCubbin, H.I., and Patterson, J.M. Family adaptation to crisis. In H. McCubbin, A. Cauble, and J. Patterson (eds.), Family stress, coping and social support. Springfield, IL : Charles C Thomas, 1982. cited in Olson, D.H., McCubbin, H.I., Barnes, H.L.,Larsen, A.S., Muxen, M.J., and Wilson, M.A. Families what makes them work. updated ed. USA : Sage, 1989.
32. Demo, D.A., Small, S.A., and Savin - Williams, R.C. Family Relation and the Self - Esteem of Adolescents and their Parents. Journal of Marriage and the family 19 (1987) : 705-716. cited in Rice, F.P. The adolescent development relationships and culture. 7th ed. USA : Allyn and Bacon, 1993.

33. Silverberg, D. and Sternberg, L. Adolescent Autonomy, Parent - Adolescent Conflict and Parental Well - Being. Journal of Youth and Adolescence 16 (1987) : 293-311. cited in Rice, F.P. The adolescent development relationships and culture. 7th ed. USA : Allyn and Bacon, 1993.
34. Hall, J.A. Parent - Adolescent Conflict. An Empirical Review. Adolescent 22 (1987) : 767 - 789. cited in Rice, F.P. The adolescent development relationships and culture. 7th ed. USA : Allyn and Bacon, 1993.
35. Leslie, L. A., Huston, T.L., and Johnson, M.P. Parental Reactions to Dating Relationship : Do They Make a Difference?. Journal of Marriage and the Family 48 (1986) : 57-66. cited in Rice, F.P. The adolescent development relationships and culture. 7th ed. USA : Allyn and Bacon, 1993.
36. Noble, P.S., Adams, G.R., and Openshaw, D.K. Interpersonal Communication in Parent - Adolescent Dyads. Journal of Family Psychology 2 (1989) : 483 - 494. cited in Rice, F.P. The adolescent development relationships and culture. 7th ed. USA : Allyn and Bacon, 1993.
37. Eskilson, A., Wiley, M.G., Muehlbauer, G., and Dodder, L. Parental Pressure, Self - Esteem and Adolescent Reported Deviance : Bending the Twig Too Far. Adolescence 21 (1986) : 501-515. cited in Rice, F.P. The adolescent development relationships and culture. 7th ed. USA : Allyn and Bacon, 1993.
38. Daniels, D., and Moos, R.H. Assessing Life Stressors and Social Resources among Adolescents : Applications to Depressed Youth. Journal of Adolescent Research 5 (1990) : 268-289. cited in Rice, F.P. The adolescent development relationships and culture. 7th ed. USA : Allyn and Bacon, 1993.
39. McCubbin, H.I., Thomson, A.I., and McCubbin, M.A. Family Assessment : Resiliency, Coping and Adaptation, Inventory for Research and Practice. USA : University of Wisconsin Publishers, 1996.
40. McCubbin, H.I., and Dahl, B.B. Marriage and family . New York : Wiley, 1985. cited in Burr, W.R., Day, R.D., and Bahr, K.S. Family Science. USA : Brooks / Coles, 1993.
41. McCubbin, H.I., Joy, C., Cauble, A., Comesu, J., Patterson, J., and Needle, R. Family stress and coping : A decade review. Journal of Marriage and Family 42 (1980) : 855-571.

42. Coles, R., and Coles, J. Women of crisis, lives of struggles and hope. New York : Dell, 1978.
cited in Olson, D.H., McCubbin, H.I., Barnes, H.L.,Larsen, A.S., Muxen, M.J., and
Wilson, M.A. Families what makes them work. updated ed. USA : Sage, 1989.
43. Lazarus, S.R. Patterns of Adjustment and Human Effectiveness. Tokyo Japan : McGraw
Hill, 1969. cited in สุนทรีย์ เว็ลละ. การศึกษาด้านเหตุของความเครียด การตอบสนองต่อความเครียด
และ การเผชิญความเครียด ตามประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
ภาควิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2538.
44. Cassmeyer, L.V., Mitchell, H.P., and Betrus, A.P. Medical - Surgical Nursing. USA : Mosby -
book, 1995. cited in สุนทรีย์ เว็ลละ. การศึกษาด้านเหตุของความเครียด การตอบสนองต่อความ
เครียด และ การเผชิญความเครียด ตามประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทภาควิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2538.
45. Pearlin, L., and Schooler, C. The structure of coping . Journal of Health and Social Behavior
19 (1978) : 2-21. cited in Olson, D.H., McCubbin, H.I., Barnes, H.L.,Larsen, A.S.,
Muxen, M.J., and Wilson, M.A. Families what makes them work. updated ed. USA :
Sage, 1989.
46. Reiss, D. The Family 's construction of reality. Cambridge, MA : Harvard University, 1981.
cited in Olson, D.H., McCubbin, H.I., Barnes, H.L.,Larsen, A.S., Muxen, M.J., and
Wilson, M.A. Families what makes them work. updated ed. USA : Sage, 1989.
47. Scott, D.W., Obert, M.T., and Dropkin, M.J. A stress coping model in coping with stress :
A Nursing Perspective. Maryland : Aspen System Coporation, 1982. cited in ศิริพร
โอกาสวิศิษฐ์ ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง กับ พฤติกรรมเผชิญภาวะเครียดของพยาบาลจิตเวชในการ
ปฏิบัติพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทภาควิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
48. Folkman, S., and Lazarus, R.S. An Analysis of Coping in Middle - Aged Community
Sample. Journal of Health and Social Behavior 21 (Sep. 1980) : 219-239.
49. Pearlin, L.,and Schooler, C. The structure of coping. Journal of Health and Social Behavior
19 (1982) : 2-21. cited in Burr, W.R., Day, R.D., and Bahr, K.S. Family Science. USA :
Brooks / Coles, 1993.

50. Martin, P., and Burr, W.R. A conceptual reformulation of coping strategies. In W.R. Burr, and S. Klein (eds.) , Managing family stress : A systemic perspective. Newbury Park.CA : Sage,1993. cited in Burr, W.R., Day, R.D., and Bahr, K.S. Family Science. USA : Brooks / Coles, 1993.
51. Thomas, W.I.,and Thomas, D.S. The child in America. New York : Knopf, 1928. cited in Burr, W.R., Day, R.D., and Bahr, K.S. Family Science. USA : Brooks / Coles, 1993.
52. Caplan, G. Principles of preventive psychiatry. New York : Basic Books,1964. cited in Burr, W.R., Day, R.D., and Bahr, K.S. Family Science. USA : Brooks / Coles, 1993.
53. McCubbin, H.I. Integrating coping behavior in family stress theory. Journal of Marriage and the Family 41 (1979) : 237-44. cited in Burr, W.R., Day, R.D., and Bahr, K.S. Family Science. USA : Brooks / Coles, 1993.
54. Kaplan, D.M.,Smith, A., Grobstein, R.,and Fischman,S.E. Family mediation of stress. Social Work 18 (1973) : 60-69. cited in Burr, W.R., Day, R.D., and Bahr, K.S. Family Science. USA : Brooks / Coles, 1993.
55. Cobb, S. Social support as a moderator of life stress. Psychosomatic Medicine 38 (1976) : 300-314. cited in Burr, W.R., Day, R.D., and Bahr, K.S. Family Science. USA : Brooks / Coles, 1993.
56. Bronfenbrenner, U. The ecology of human development. Cambridge : Harvard University Press. cited in Burr, W.R., Day, R.D., and Bahr, K.S. Family Science. USA : Brooks / Coles, 1993.
57. Groer, W.M., Thomas, P S., and Shoffner, D. Adolescent Stress and Coping : A Longitudinal Studing. Research in Nursing and Health 15 (1992) : 209-217.
58. Jaloweic, A., Murphy, S.P., and Powers, M.J. Psychiatric Assessment of the Jaloweic Coping Scale. Nursing Research 33 (May - June 1982) : 157-161. cited in ศิริพร โอภาสวัฑฒิชัย ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง กับ พฤติกรรมเผชิญภาวะเครียดของพยาบาลจิตเวชในการปฏิบัติพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
59. Garland, L.M., and Bush, C.T. Coping Behavior and Nursing. Verginia : Respen, 1982. cited in ศิริพร โอภาสวัฑฒิชัย ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง กับ พฤติกรรมเผชิญภาวะเครียดของพยาบาลจิตเวชในการปฏิบัติพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

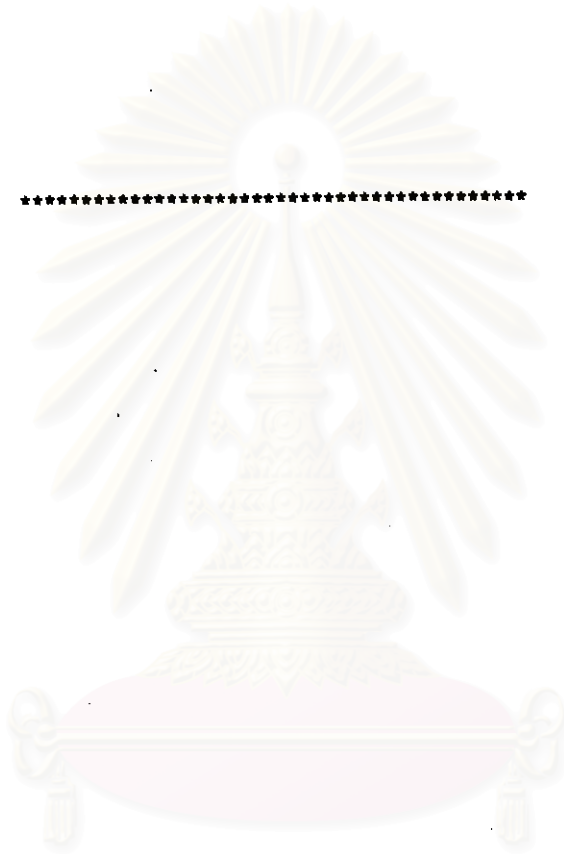
60. Luetje, V., and Murray, R.B. The Person whose Behavior is Abusive. In R.B. Mueeay, and M.W. Huelskoetter (eds.), Psychiatric Mental Health Nursing Giving Emotion Care. New Jersey : Prentice - Hall, 1983. cited in ศิริพร โสภาสวัสดิชัย ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง กับ พฤติกรรมเผชิญภาวะเครียดของพยาบาลจิตเวชในการปฏิบัติพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต ภาควิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
61. Sheahan, J. Essential Psychiatry for nurses. Lancaster : Medical and Technical, 1973. cited in ศิริพร โสภาสวัสดิชัย ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง กับ พฤติกรรมเผชิญภาวะเครียดของพยาบาลจิตเวชในการปฏิบัติพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต ภาควิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
62. Luchman, V.D. Stress management : a manual for nurse. New York : Grunea and Stratton, 1983. cited in ศิริพร โสภาสวัสดิชัย ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง กับ พฤติกรรมเผชิญภาวะเครียดของพยาบาลจิตเวชในการปฏิบัติพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต ภาควิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
63. Sugarman, L. Life - Span Development Concept, Theories and intervention. New York : Methuen, 1986. cited in ศิริพร โสภาสวัสดิชัย ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง กับ พฤติกรรมเผชิญภาวะเครียดของพยาบาลจิตเวชในการปฏิบัติพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต ภาควิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
64. Burchinal, L.G. Characteristics of adolescents from unbroken, broken and reconstituted families. Journal of Marriage and the Family 26 (1964) : 44-51.
65. Walters, J., and Stinnett, N. Parent - Child relationships : A decade review of research. Journal of Marriage and the Family 33 (1971) : 70-111.
66. Levin, M.L., Van Loon, F., and Spitler, H.D. Marital Disruption and Cognitive Development and Achievement In Children and Youth. Paper delivered at the Annual Meeting of the Southern Sociological Society. New Orleans, L.A : (n.p.), 1978. cited in Goetting, A. Divorce outcome research : Issues and perspectives. In A.S. Skolnick, and J.H. Skolnick (eds.), Family in transition. 4th ed., pp. 367-385. Canada : Little Brown, 1983.
67. Conyers, M.G. Comparing School Success of Students from Conventional and Broken Homes. (n.p.), 1977. cited in Goetting, A. Divorce outcome research : Issues and perspectives. In A.S. Skolnick, and J.H. Skolnick (eds.), Family in transition. 4th ed. Canada : Little Brown, 1983.

68. Rosenthal, D., and Hansen, J. Comparison of Adolescents' Perceptions and Behaviors in Single and Two - Parent Families. Journal of Youth and Adolescence 9 (October,1980) : 407-417. cited in Rice, F.P. The adolescent development relationships and culture. 7th ed. USA : Allyn and Bacon, 1993.
69. Hetherington, E.M. Effects of father absence on personality development in adolescent daughters. Developmental Psychology 7 (1972) : 313-326. cited in Goetting, A. Divorce outcome research : Issues and perspectives. In A.S. Skolnick, and J.H. Skolnick (eds.), Family in transition. 4th ed. Canada : Little Brown, 1983.
70. Young, E.R, and Parish, T.S. Impact of father absence during childhood on the psychological adjustment of college females. Sex Roles 3 (1977) : 217-227. cited in Goetting, A. Divorce outcome research : Issues and perspectives. In A.S. Skolnick, and J.H. Skolnick (eds.), Family in transition. 4th ed. Canada : Little Brown, 1983.
71. Fleck, J.R., Fuller, C.C., Malin, S.Z., Miller, D.H., and Acheson, K.R. Father Psychological Absence and Heterosexual Behavior, Personal Adjustment and Sex - Typing in Adolescent Girls. Adolescence 15 (Winter,1980) : 847-860. cited in Rice, F.P. The adolescent development relationships and culture. 7th ed. USA : Allyn and Bacon, 1993.
72. Landis, J.T. A comparison of children from divorced and non divorced unhappy marriages. The Family Life Coordinator 2 (1962) : 61-65.cited in Goetting, A. Divorce outcome research : Issues and perspectives. In A.S. Skolnick, and J.H. Skolnick (eds.), Family in transition. 4th ed. Canada : Little Brown, 1983.
73. Needle, R.H., Su, S.S., and Doherty, W.J. Divorce, Remarriage, and Adolescent Substance Use : A Prospective Longitudinal Study. Journal of Marriage and the Family 152 (1990) : 157-159.
74. Flewelling, R.L., and Bauman, K.W. Family Structure as a Predictor of Initial Substance Use and Sexual Intercourse in Early Adolescence. Journal of Marriage and Family 52 (1990) : 171-181.
75. Hodges, W.F., Wechsler, R., and Ballantine, C. Divorce and the pre-school child : Cumulative stress. Journal of Divorce 3 (1979) : 55-67. cited in Goetting, A. Divorce outcome research : Issues and perspectives. In A.S. Skolnick, and J.H. Skolnick (eds.), Family in transition. 4th ed. Canada : Little Brown, 1983.

76. Santrock, J.W. Effects of father absence on sex-typed behaviors in male children : Reason for the absence and the age of onset of the absence. The Journal of Genetic Psychology 130 (1977) : 3-10. cited in Goetting, A. Divorce outcome research : Issues and perspectives. In A.S. Skolnick, and J.H. Skolnick (eds.), Family in transition. 4th ed. Canada : Little Brown, 1983.
77. Zill, N. Divorce, Marital Happiness, and the Mental Health of Children : Findings from the Foundation for Child Development National Survey of Children . In Paper presented at NIMH Workshop on Divorce and Children. Maryland : (n.p.), 1978. cited in Goetting, A. Divorce outcome research : Issues and perspectives. In A.S. Skolnick, and J.H. Skolnick (eds.), Family in transition. 4th ed. Canada : Little Brown, 1983.
78. Hetherington, E.M., Cox, M., and Cox, R. The aftermath of divorce. In J.H.Stevens; and M. Matthews (eds.), Mother - child, Father - child Relations. DC : NAEYC, 1977.cited in Goetting, A. Divorce outcome research : Issues and perspectives. In A.S. Skolnick, and J.H. Skolnick (eds.), Family in transition. 4th ed. Canada : Little Brown, 1983.
79. Renne, K.S. Health and Marital experience in an urban population. Journal of Marriage and the Family 33 (May 1971) : 338-350. cited in Goetting, A. Divorce outcome research : Issues and perspectives. In A.S. Skolnick, and J.H. Skolnick (eds.), Family in transition. 4th ed. Canada : Little Brown, 1983.
80. อุมพร ตังคสมบัติ และ ดุสิต ลิขณะพิชิตกุล. ภาวะซึมเศร้าในเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 41 (กรกฎาคม - กันยายน 2539) : 163-172.
81. Arey, S.S. A Break in the Family Life Cycle : Childhood Loss and Adult Consequence. In paper presented at the annual meeting of the American Sociological Association. SanFrancisco : (n.p.), 1978. cited in Goetting, A. Divorce outcome research : Issues and perspectives. In A.S. Skolnick, and J.H. Skolnick (eds.), Family in transition. 4th ed. Canada : Little Brown, 1983.
82. Grey, M., Cameron, M.E., and Thurbey, F.W. Coping and adaptation in children with diabetes. Nursing Research 40 (1991) : 144-149. cited in McCubbin, H.I., Thomson, A.I., and McCubbin, M.A. Family Assessment : Resiliency, Coping and Adaptation, Inventory for Reserach and Practice. USA : University of Wisconsin Publishers, 1996.

83. Needle, R., Su, S., Doherty, W., Lavee, Y., and Brown, P. Familial, interpersonal, and interpersonal correlates of drug use : A longitudinal comparison of adolescents in treatment , drug using adolescents not in treatment, and non drug - using adolescents. The International Journal of the Addictions 22 (1988) : 1211-1244. cited in McCubbin, H.I., Thomson, A.I., and McCubbin, M.A. Family Assessment : Resiliency, Coping and Adaptation, Inventory for Resrarch and Practice. USA : University of Wisconsin Publishers, 1996.
84. Sawin, K.J., and Marshall, J. Devlopmental competence in adolescents with an acquired disability. Rehabilitation Nursing Research 1 (1) (1992) : 41-50. cited in McCubbin, H.I., Thomson, A.I., and McCubbin, M.A. Family Assessment : Resiliency, Coping and Adaptation, Inventory for Resrarch and Practice. USA : University of Wisconsin Publishers, 1996.
85. Patton, A.C., Ventura, J.N., and Savedra, M. Stress and coping responses of adolescents with cystic fibrosis. Children 's Health Care 14 (3) (1986) : 153-156. cited in McCubbin, H.I., Thomson, A.I., and McCubbin, M.A. Family Assessment : Resiliency, Coping and Adaptation, Inventory for Resrarch and Practice. USA : University of Wisconsin Publishers, 1996.
86. Hutchinson, S.W. Adolescent mothers' perception of newborn infants and the mothers' use of coping behavior : A descriptive study. Journal of National Black Nurses' Association 4 (1) (1990) : 14-23. cited in McCubbin, H.I., Thomson, A.I., and McCubbin, M.A. Family Assessment : Resiliency, Coping and Adaptation, Inventory for Resrarch and Practice. USA : University of Wisconsin Publishers, 1996.
87. Carty, L. The promotion and measurement of healthy coping. Health Care for Women International 12 (1991) : 211-222. cited in McCubbin, H.I., Thomson, A.I., and McCubbin, M.A. Family Assessment : Resiliency, Coping and Adaptation, Inventory for Resrarch and Practice. USA : University of Wisconsin Publishers, 1996.
88. นิยม ปุวาคำ. ทฤษฎีของการสำรวจจากตัวอย่างและการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร : สส การพิมพ์, 2517.
89. พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : (ม.ป.ท.), 2538.

90. Smith, R.M., and Smith, C.W. Child Rearing and Single - Parent Fathers. Journal of Divorce 8 (1984) : 61-81.
91. สุภลักษณ์ พฤทธิพงษ์ศิริ. สุขภาพจิตและพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจากครอบครัวหย่าร้าง : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบึงใหญ่ จังหวัด นนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท-บัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รศ. พญ. ดวงใจ กสณติกุล รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รศ. พญ. อุมพร ตังคสมบัติ รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาจิตเวชศาสตร์ (จิตเวชเด็กและวัยรุ่น) คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ปรางทิพย์ นพรัมภา อาจารย์ประจำสถาบันภาษาต่างประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถามปัญหาความเครียดภายในครอบครัวของวัยรุ่น (A - File)

และ แบบสอบถามวิธีจัดการกับปัญหาของวัยรุ่น (A - Cope)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เลขที่แบบสอบถาม.....

- การวิจัยเรื่อง** ปัญหาความเครียดภายในครอบครัวและวิถีจัดการกับปัญหาของวัยรุ่น
: ศึกษาในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร
- วัตถุประสงค์** แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงในชีวิตของวัยรุ่น
และสมาชิกในครอบครัวและวิถีที่วัยรุ่นใช้ในการแก้ไขปัญหา โดยนำผลของการ
การศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางในการช่วยเหลือและป้องกันปัญหาของวัยรุ่นและครอบครัวต่อไป
- คำชี้แจง**
1. แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน
 - ตอนที่1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของตัวท่านและสมาชิกในครอบครัว
 - ตอนที่2 เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นกับตัวท่าน
และสมาชิกในครอบครัว
 - ตอนที่3 เกี่ยวกับวิธีการที่ท่านใช้เมื่อประสบกับปัญหา
 2. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อโดยเลือกข้อที่ตรงกับความรู้สึกหรือความจริงมากที่สุด
 3. หากมีข้อสงสัยกรุณาถามผู้แจกแบบสอบถามทันที
 4. คำตอบที่ท่านให้จะถือเป็นความลับและนำไปใช้ในการวิเคราะห์ทางวิชาการเท่านั้น

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

ตรีสุข ชงไชย

นิสิตปริญญาโท สาขาสุขภาพจิต

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิจัยสุขภาพจิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

กรุณาทำเครื่องหมาย X ลงใน แต่ละข้อ

1. เพศของท่าน ชาย หญิง
2. ท่านอายุ _____ ปี
3. ท่านนับถือศาสนา พุทธ คริสต์ อิสลาม ฮินดู อื่นๆ
4. ท่านกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ _____
5. ปัจจุบันบิดามารดาของท่าน
 - อยู่ด้วยกัน
 - หย่าร้างและแยกครอบครัวกันอยู่
 - หย่าร้าง แต่ยังคงอยู่ในครอบครัวเดียวกัน
 - แยกกันอยู่ชั่วคราวเพราะ.....
 - บิดา หรือ มารดา ฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต
 - เสียชีวิตทั้งบิดา มารดา
6. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับ
 - บิดาและมารดา บิดาเพียงคนเดียว
 - มารดาเพียงคนเดียว ญาติพี่น้อง อื่นๆระบุ.....
7. รายได้ทั้งหมดของครอบครัวท่านแต่ละเดือน
 - น้อยกว่า 5,000 บาท/เดือน
 - 5,001-10,000 บาท/เดือน
 - 10,001-15,000 บาท/เดือน
 - 15,001-20,000บาท/เดือน
 - 20,001 บาท/เดือน ขึ้นไป
8. บิดาของท่านเมื่ออาชีพ
 - รับราชการ บริษัทเอกชน รัฐวิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย
 - รับจ้างทั่วไป ไม่ได้ประกอบอาชีพ ไม่ทราบอาชีพ
9. มารดาของท่านเมื่ออาชีพ
 - รับราชการ บริษัทเอกชน รัฐวิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย
 - รับจ้างทั่วไป ไม่ได้ประกอบอาชีพ ไม่ทราบอาชีพ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในชีวิตของวัยรุ่นและสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง ต่อไปนี้เป็นข้อความเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นกับตัวท่าน
และสมาชิกในครอบครัว

- ถ้าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นจริงให้ทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง เคย
- ถ้าเหตุการณ์นั้นไม่เคยเกิดขึ้นให้ทำเครื่องหมาย X ในช่อง ไม่เคย
- กรณีที่ท่านตอบว่า เคย กรุณาตอบคำถามต่อไปในช่องต่อไปว่า เหตุการณ์นั้น
เกิดขึ้นในระยะเวลาใด
- ระหว่าง เพิ่งจะเกิดขึ้นภายใน 12 เดือนที่ผ่านมา (หมายถึงเดือนที่ท่านทำ
แบบสอบถามนับย้อนไปจนถึงเดือนเดียวกันของปีที่แล้ว)
- เกิดขึ้นก่อนหน้า 12 เดือนที่ผ่านมา(หมายถึงเกิดขึ้นในเวลา
นานแล้วนับจนถึงก่อนเดือนนี้ของปีที่แล้ว)

ถ้าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นทั้ง 2 ช่วงเวลาให้ทำ X ในทั้ง 2 ช่อง

-กรณีที่ตอบว่า ไม่เคย ไม่ต้องทำในช่องต่อไปให้ผ่านไปทำข้อต่อไปได้เลย

หากมีข้อสงสัย กรุณาสอบถามผู้แจกแบบสอบถาม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น	เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นกับตัวท่านและครอบครัวหรือไม่		ถ้าท่านตอบว่า"เคย"ให้พิจารณาว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด	
	ไม่เคย	เคย	เพิ่งจะเกิดขึ้นภายใน12เดือนที่ผ่านมา	เกิดขึ้นก่อนหน้า12เดือนที่ผ่านมา
1. พ่อแม่แยกกันอยู่ หรือ หย่าร้างกัน	☐	☐	☐	☐
2. พ่อหรือแม่ แต่งงานใหม่	☐	☐	☐	☐
3. พ่อแม่รับเด็กมาเลี้ยงเป็นลูกบุญธรรม	☐	☐	☐	☐
4. พ่อแม่เริ่มที่จะศึกษาต่อ	☐	☐	☐	☐
5. พ่อหรือแม่หรือทั้ง 2 คนเพิ่งจะเริ่มงานใหม่หรือเปลี่ยนงานใหม่	☐	☐	☐	☐
6. พ่อหรือแม่ลาออกจากงานหรือไม่มีงานทำ	☐	☐	☐	☐
7. ครอบครัวเพิ่งจะย้ายบ้านใหม่	☐	☐	☐	☐
8. สมาชิกในครอบครัวเริ่มมีธุรกิจใหม่ เช่น เปิดร้านขายของ ร้านขายอาหาร ฯลฯ	☐	☐	☐	☐
9. สมาชิกในครอบครัวแต่งงาน	☐	☐	☐	☐
10. พี่หรือน้องของท่านย้ายออกไปจากบ้าน	☐	☐	☐	☐
11. สมาชิกที่เป็นเด็กเล็กหรือวัยรุ่นเปลี่ยนโรงเรียนใหม่	☐	☐	☐	☐
12. สมาชิกครอบครัวเริ่มเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยม	☐	☐	☐	☐
13. สมาชิกครอบครัวเข้าเรียนในวิทยาลัย ปวช. ปวส. มหาวิทยาลัย เข้าฝึกอาชีพ หรือต้องเข้าเกณฑ์ทหาร	☐	☐	☐	☐
14. สมาชิกในครอบครัวมีปัญหาเรื่องการเรียน	☐	☐	☐	☐
15. สมาชิกวัยรุ่นในบ้านเริ่มมีเพศสัมพันธ์	☐	☐	☐	☐
16. สมาชิกในครอบครัวที่ยังไม่แต่งงานเกิดตั้งครรภ์	☐	☐	☐	☐
17. สมาชิกในครอบครัวทำแท้ง	☐	☐	☐	☐
18. มีเด็กเกิดใหม่ในบ้าน	☐	☐	☐	☐

เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น	เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นกับตัวท่านและครอบครัวหรือไม่		ท่านตอบว่า "เคย" ให้พิจารณาว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด	
	ไม่เคย	เคย	เพิ่งจะเกิดขึ้นภายใน 12 เดือนที่ผ่านมา	เกิดขึ้นก่อนหน้า 12 เดือนที่ผ่านมา
19. พ่อหรือแม่ หรือทั้งสองคนเสียชีวิต	☐	☐	☐	☐
20. พี่หรือน้องเสียชีวิต	☐	☐	☐	☐
21.ญาติใกล้ชิดกับครอบครัวเสียชีวิต	☐	☐	☐	☐
22. เพื่อนสนิทของสมาชิกในครอบครัวเสียชีวิต	☐	☐	☐	☐
23. สมาชิกในครอบครัวพยายามฆ่าตัวตายหรือฆ่าตัวตายได้สำเร็จ	☐	☐	☐	☐
24. เพื่อนสนิทของคนในครอบครัวพยายามฆ่าตัวตายหรือฆ่าตัวตายได้สำเร็จ	☐	☐	☐	☐
25. ครอบครัวถูกไฟไหม้หรือประสบกับภัยพิบัติร้ายแรงทางธรรมชาติจนทำให้ครอบครัวลำบาก ยากจน	☐	☐	☐	☐
26. สมาชิกในครอบครัวต้องพึ่งพาสวัสดิการของรัฐ เช่น พึ่งพาเงินจากกรมประชาสงเคราะห์ มูลนิธิต่างๆ	☐	☐	☐	☐
27. สมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ (แต่ไม่ได้เข้ารักษาในโรงพยาบาล)	☐	☐	☐	☐
28. สมาชิกในครอบครัวต้องเข้ารักษาตัวในโรงพยาบาล	☐	☐	☐	☐
29. สมาชิกในครอบครัวมีความพิการหรือมีปัญหาด้านสุขภาพเรื้อรัง เช่น ภูมิแพ้ เบาหวาน โรคหัวใจ ฯลฯ	☐	☐	☐	☐

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น	เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นกับตัวท่านและครอบครัวหรือไม่		ถ้าท่านตอบว่า "เคย" ให้พิจารณาว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด	
	ไม่เคย	เคย	เพิ่งจะเกิดขึ้นภายใน 12 เดือนที่ผ่านมา	เกิดขึ้นก่อนหน้า 12 เดือนที่ผ่านมา
30. พ่อแม่ต้องรับภาระในการดูแล ป่วย ตายาย ที่ป่วยหนัก	☐	☐	☐	☐
31. มีค่าใช้จ่ายภายในบ้านเพิ่มขึ้นได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล อาหารการกิน เสื้อผ้า ค่าน้ำ ค่าไฟ	☐	☐		
32. มีภาระหนี้สินที่ต้องชดใช้	☐	☐	☐	☐
33. เวลาที่พ่อแม่ให้กับครอบครัวลดน้อยลงกว่าเดิม	☐	☐		
34. พ่อแม่ไม่เห็นด้วยกับการที่ลูกวัยรุ่นออกไปเที่ยวนอกบ้านบ่อยๆ	☐	☐		
35. พ่อแม่ไม่เห็นด้วยกับการคบเพื่อนหรือกิจกรรมทางสังคมของลูกวัยรุ่น	☐	☐		
36. พ่อแม่ไม่เห็นด้วยกับลูกวัยรุ่นในเรื่อง การแต่งตัว ทรงผม การใช้เครื่องประดับต่างๆ	☐	☐		
37. มีความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่น ในเรื่องที่พ่อแม่อยากให้ลูกสนใจเข้าร่วม กิจกรรมทางศาสนาให้มากขึ้น	☐	☐		
38. มีการโต้เถียงกันมากขึ้นระหว่างสมาชิกภายในครอบครัวเกี่ยวกับการช่วยกันทำงานบ้าน	☐	☐		
39. คนในครอบครัวปฏิเสธที่จะทำกิจกรรมร่วมกันภายในบ้าน	☐	☐		
40. พ่อแม่ทะเลาะกันรุนแรงมากขึ้น	☐	☐		
41. คนในบ้านทะเลาะได้เถียงกันบ่อยขึ้น	☐	☐		
42. สมาชิกในครอบครัวมีความกดดันมากขึ้นจาก การที่จะต้องเรียนหรือทำกิจกรรมต่างๆ ให้ได้ดี เช่น เรียน ให้ได้เกรดดีหรือเล่นกีฬาให้ได้รางวัล	☐	☐		
43. สมาชิกในครอบครัวมีปัญหาทางด้านอารมณ์	☐	☐	☐	☐
44. สมาชิกในครอบครัวหนีออกจากบ้าน	☐	☐	☐	☐

เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น	เหตุการณ์ไม่เกิดขึ้นกับตัวท่านและครอบครัวหรือไม่		ตัวท่านตอบว่า "เคย" ให้พิจารณาว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด	
	ไม่เคย	เคย	เพิ่งจะเกิดขึ้นภายใน 12 เดือนที่ผ่านมา	เกิดขึ้นก่อนหน้า 12 เดือนที่ผ่านมา
46. สมาชิกในครอบครัวซื้อยาที่ต้องอยู่ในการดูแลของแพทย์มาใช้เองโดยไม่ได้รับรักษาแพทย์	☐	☐	☐	☐
46. สมาชิกในครอบครัวดื่มสุร่าเป็นประจำ	☐	☐	☐	☐
47. พ่อแม่ทะเลาะโต้เถียงกับลูกวัยรุ่นบ่อยขึ้นในเรื่อง การสูบบุหรี่ ดื่มสุร่า หรือ ใช้สารเสพติดของลูก	☐	☐		
48. สมาชิกในครอบครัวได้รับจดหมายเตือนจากโรงเรียนหรือถูกพักการเรียน	☐	☐	☐	☐
49. สมาชิกในครอบครัวถูกจำคุกฐานกระทำผิด หรือ ถูกดำเนินคดีทางกฎหมาย	☐	☐	☐	☐
50. สมาชิกในครอบครัวถูกปล้น หรือ ถูกทำร้ายร่างกาย หรือ ถูกทุกรณทางเพศจากผู้อื่น	☐	☐	☐	☐

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 การจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

คำชี้แจง ต่อไปนี้เป็นวิธีการแก้ไขปัญหของท่านเมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ

ท่านใช้วิธีการเหล่านี้บ่อยเพียงใด โปรดกา X ในช่องที่ตรงกับความจริงมากที่สุด

หากมีข้อสงสัย กรุณาถามผู้แจกแบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ท่านใช้วิธีการต่อไปนี้แก้ไขปัญหาย่อยเพียงใด	ไม่เคยเลย	นานๆ จะมีสักครั้ง	เป็นบางครั้งแต่ไม่บ่อย	บ่อยๆแต่ไม่สม่ำเสมอ	เป็นประจำสม่ำเสมอ
1. พยายามมองสิ่งต่างๆในแง่บวกแม้ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ที่ย่ำแย่ก็ตาม					
2. พยายามตัดสินใจแก้ไขปัญหทุกอย่างด้วยตัวของตนเอง					
3. จัดระบบชีวิต และจัดระบบสิ่งต่างๆที่จะต้องทำ					
4. พยายามแก้ไขปัญหาย่อยตนเองโดยลองจินตนาการว่าจะแก้ปัญหต่างๆหรือลดความเครียดอย่างไร					
6. ปฏิบัติตามคำแนะนำหรือกฎระเบียบของพ่อแม่					
6. พยายามปรับปรุงตัวเองในทางที่ดีขึ้น					
7. พยายามมองปัญหาให้เป็นเรื่องสนุก และไม่จริงจังกับปัญหาให้มากนัก					
8. มีอารมณ์ขันอยู่เสมอ					
9. วาดฝันถึงสิ่งที่ท่านอยากจะมี อยากจะให้เป็น					
10. พยายามใกล้ชิดกับคนที่ท่านรักและเป็นห่วง					
11. พยายามหามิตรภาพจากเพื่อนใหม่ๆ					
12. พยายามช่วยเหลือผู้อื่นในการแก้ปัญหา					
13. พยายามใช้เหตุผลและพูดคุยประนีประนอมกับพ่อแม่					
14. ยกโทษให้คนที่ทำให้ท่านรู้สึกไม่ดี					
15. บ่น หรือ ตำ กับตัวเอง					
16. พูดประชดประชันตลกตลกคนอื่น					
17. โหมโท และพูดไม่ดี พาลกับคนอื่นๆ ไปเลย					
18. พูดแต่สิ่งดีๆ กับคนอื่น					
19. พูดคุยกับคุณแม่ถึงสิ่งที่ท่านกังวล					
20. พูดคุยกับคุณพ่อถึงสิ่งที่ท่านกังวล					
21. พูดคุยระบายความรู้สึกที่ท่านมีให้พี่หรือน้องฟัง					
22. ลดความกังวลด้วยการพูดปรบๆ (เหมือนการบ่น) ให้เพื่อนฟัง					

ท่านใช้วิธีการต่อไปนี้แก้ไขปัญหาร้อยเพียงใด	ไม่เคยเลย	นานๆ จะ มี สักครั้ง	เป็นบางครั้ง แต่ไม่บ่อย	บ่อยๆแต่ไม่ สม่ำเสมอ	เป็นประจำสม่ำเสมอ
23. พูดคุยระบายความรู้สึกที่ท่านมีให้เพื่อนฟัง					
24. พูดคุยกับคุณครูหรือปรึกษาคุณแนะแนวในเรื่องที่ไม่สบายใจ					
25. ไปหาผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาอื่นๆ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา					
26. ปรึกษาและพูดคุยกับ พระสงฆ์ นักสวดศาสนา					
27. ใช้ยาที่ได้รับจากแพทย์ เช่น ยาแก้ปวด ยาถอนหลับ					
28. หันไปทำกิจกรรมหรืองานอดิเรกที่ชอบ					
29. อ่านหนังสือที่ชอบ					
30. ฟังเพลงจากวิทยุ เทป ซาวอะแน็ทท์ ฯลฯ					
31. กินอาหารที่ชอบ					
32. เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนมากขึ้น					
33. เรียนให้มากขึ้น ทำการบ้านให้มากขึ้น					
34. ทำงานพิเศษหรืองานในบ้านให้หนักมากกว่าเดิม					
35. ทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว					
36. ออกกำลังกายอย่างหนักเช่นวิ่ง ซี่จี้กวยมา ฯลฯ					
37. ดูโทรทัศน์					
38. เล่นวิดีโอเกมส์ ซู่เกมส์ เกมส์คอมพิวเตอร์ เกมส์กด ฯลฯ					
39. ไปชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์					
40. สวดมนต์					
41. เข้าวัด เข้าโบสถ์					
42. ไปซื้อของ เทียบห้างสรรพสินค้า					
43. ขับรถยนต์หรือนั่งรถประจำทางไปเรื่อยๆโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย					
44. ร้องไห้					
45. สูบบุหรี่					
46. นอนหลับ					

ภาคผนวก ค.

ตารางที่ 9 คะแนนปัญหาความเครียดภายในครอบครัวของวัยรุ่นที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงดูเพียงคนเดียว และวัยรุ่นในครอบครัวปกติ เป็นร้อยละแยกย่อยเป็นรายชื่อ

ตารางที่ 10 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัญหาความเครียดภายในครอบครัวของวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงดูเพียงคนเดียว

ตารางที่ 11 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัญหาความเครียดภายในครอบครัวของวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวปกติ

ตารางที่ 12 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของวิธีที่วัยรุ่นจัดการกับปัญหาภายในครอบครัว ทั้ง 12 วิธีของวัยรุ่น ที่อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงดูเพียงคนเดียว

ตารางที่ 13 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของวิธีที่วัยรุ่นจัดการกับปัญหาภายในครอบครัว ทั้ง 12 วิธีของวัยรุ่น ที่อยู่ในครอบครัวปกติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 คะแนนปัญหาความเครียดภายในครอบครัวของวัยรุ่นที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงดูเพียงคนเดียว
และวัยรุ่นในครอบครัวปกติ เป็นร้อยละแยกย่อยเป็นรายชื่อ

เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น	วัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงดูเพียงคนเดียว (n = 79)				วัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวปกติ (n = 321)			
	ไม่เคย	เพิ่งจะเกิดขึ้นภายใน 12 เดือนที่ผ่านมา	เกิดขึ้นก่อนหน้า 12 เดือนที่ผ่านมา	เกิดขึ้นทั้งสองช่วงเวลา	ไม่เคย	เพิ่งจะเกิดขึ้นภายใน 12 เดือนที่ผ่านมา	เกิดขึ้นก่อนหน้า 12 เดือนที่ผ่านมา	เกิดขึ้นทั้งสองช่วงเวลา
1. พ่อแม่แยกกันอยู่ หรือหย่าร้างกัน	**24(30.4)	6(7.6)	49(62)		321(100)			
2. พ่อหรือแม่ แต่งงานใหม่	49(62)	4(5.1)			321(100)			
3. พ่อแม่รับเด็กมาเลี้ยงเป็นลูกบุญธรรม	79(100)				321 (100)			
4. พ่อแม่เริ่มที่จะศึกษาต่อ	77(97.5)	2(2.5)			311(96.9)	10(3.1)		
5. พ่อหรือแม่หรือทั้ง2คน เพิ่งจะเริ่มงานใหม่หรือเปลี่ยนงานใหม่	69(87.3)	10(12.7)			290(90.3)	31(9.7)		
6. พ่อหรือแม่ลาออกจากงานหรือไม่มีงานทำ	61(77.2)	7(8.9)	9(11.4)	2(2.5)	284(88.5)	10(3.1)	26(7.8)	2(0.6)
7. ครอบครัวเพิ่งจะย้ายบ้านใหม่	68(86.1)	11(13.9)			298(92.8)	21(6.5)	1(0.3)	1(0.3)
8. สมาชิกในครอบครัวเริ่มมีธุรกิจใหม่ เช่น เปิดร้านขายของ ร้านขายอาหาร ฯลฯ	45(57)	16(20.3)	14(17.7)	4(5.1)	233(72.6)	33(10.3)	50(15.6)	5(1.6)
9. สมาชิกในครอบครัวแต่งงาน	76(96.2)	3(3.8)			312(97.2)	9(2.8)		
10. พ่อหรือน้องของท่านย้ายออกไปจากบ้าน	68(86.1)	11(13.9)			304(94.7)	17(5.3)		

**หมายเหตุ n (ร้อยละ)

เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น	วัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัว (n = 79)		ที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงดู เพียงคนเดียว		วัยรุ่น ที่ไม่เคย	ที่อยู่ใน ที่จะเกิด ขึ้นภายใน 12 เดือน ที่ผ่านมา	ครอบครัว (n = 321)	ปกติ
	ไม่เคย	ที่จะเกิดขึ้น ภายใน 12 เดือน ที่ผ่านมา	เกิดขึ้น ก่อนหน้า 12 เดือน ที่ผ่านมา	เกิดขึ้นทั้ง สองช่วง เวลา				
11. สมาชิกที่เป็นเด็กเล็กหรือ วัยรุ่นเปลี่ยนโรงเรียนใหม่	61(77.2)	18(22.8)			267(83.2)	54(16.8)		
12. สมาชิกครอบครัวเริ่มเข้า เรียนในโรงเรียนมัธยม	65(82.3)	14(17.7)			279(86.9)	42(13.1)		
13. สมาชิกครอบครัวเข้าเรียนใน วิทยาลัย ปวช. ปวส. มหาวิทยาลัย เข้าฝึกอาชีพหรือ ต้องเข้าเกณฑ์ทหาร	65(82.3)	14(17.7)			273(85)	47(14.6)	1(0.3)	
14. สมาชิกในครอบครัวมีปัญหา เรื่องการเรียน	69(74.7)	10(12.7)	7(8.9)	3(3.8)	212(66)	55(17.1)	40(12.5)	14(4.4)
15. สมาชิกวัยรุ่นในบ้านเริ่มมี เพศสัมพันธ์	73(92.4)	6(7.6)			312(97.2)	9(2.8)		
16. สมาชิกในครอบครัว ที่ยังไม่แต่งงานเกิดตั้งครรภ์	76(94.9)	1(1.3)	3(3.8)		316(98.4)	1(0.3)	4(1.2)	
17. สมาชิกในครอบครัวทำแท้ง	74(93.7)		5(6.3)		315(98.1)		6(1.9)	
18. มีเด็กเกิดใหม่ในบ้าน	73(92.4)	6(7.6)			307(96.6)	14(4.4)		
19. พ่อหรือแม่ หรือทั้งสองคน เสียชีวิต	53(67.1)	6(7.6)	20(25.3)		321(100)			
20. พี่หรือน้องเสียชีวิต	72(91.1)	1(1.3)	6(7.6)		308(96)	2(0.6)	11(3.4)	
21.ญาติใกล้ชิดกับครอบครัว เสียชีวิต	29(36.7)	16(20.3)	29(36.7)	5(6.3)	140(43.6)	49(15.3)	118(36.8)	14(4.4)
22. เพื่อนสนิทของสมาชิกใน ครอบครัวเสียชีวิต	58(73.4)	9(11.4)	10(12.7)	2(2.5)	249(77.6)	28(8.7)	37(11.5)	7(2.2)
23. สมาชิกในครอบครัวพยายาม ฆ่าตัวตายหรือฆ่าตัวตายได้สำเร็จ	76(96.2)		3(3.8)		310(96.6)	1(0.3)	9(2.8)	1(0.3)
24. เพื่อนสนิทของสมาชิกใน ครอบครัวพยายามฆ่าตัวตายหรือ ฆ่าตัวตายได้สำเร็จ	77(97.5)	1(1.3)	1(1.3)		313(97.5)	1(0.3)	7(2.2)	

เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น	วัยรุ่นที่อยู่	ในรอบ	ครัวที่มีพ่อ	หรือแม่	วัยรุ่น	ที่อยู่ใน	ครอบครัว	ปกติ
	เลี้ยงดู	เพียง	คนเดียว	n = 79		n = 321		
	ไม่เคย	เพิ่งจะเกิดขึ้น	เกิดขึ้น	เกิดขึ้นทั้งสอง	ไม่เคย	เพิ่งจะเกิดขึ้น	เกิดขึ้น	เกิดขึ้นทั้ง
		ภายใน	ก่อนหน้า	ช่วงเวลา		ภายใน	ก่อนหน้า	สองช่วงเวลา
		12 เดือน	12 เดือน			12 เดือน	12 เดือน	
		ที่ผ่านมา	ที่ผ่านมา			ที่ผ่านมา	ที่ผ่านมา	
26. ครอบครัวถูกไฟไหม้หรือ ประสบกับภัยพิบัติร้ายแรงทาง ธรรมชาติจนทำให้ครอบครัว ลำบากยากจน	76(96.2)		2(2.5)	1(1.3)	313(97.5)	1(0.3)	7(2.2)	
26. สมาชิกในครอบครัวต้อง พึ่งพาสวัสดิการของรัฐ เช่น พึ่งพา เงินจากกรมประมงสงเคราะห์, มูลนิธิต่างๆ	74(93.7)	1(1.3)	3(3.8)	1(1.3)	303(94.4)	5(1.6)	10(3.1)	3(0.9)
27. สมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วย หรือขาดเจ็บ (แต่ไม่ได้เข้ารักษาในโรงพยาบาล)	48(68.2)	17(21.5)	11(13.9)	5(6.3)	179(66.8)	77(24)	37(11.5)	28(8.7)
28. สมาชิกในครอบครัวต้องเข้า รักษาตัวในโรงพยาบาล	31(39.2)	17(21.5)	25(31.6)	6(7.6)	147(46.8)	63(19.6)	94(29.3)	17(5.3)
29. สมาชิกในครอบครัวมีความ พิการหรือมีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง เช่น ภูมิแพ้ เบาหวาน โรคหัวใจ ฯลฯ	43(54.4)	5(6.3)	25(31.6)	6(7.6)	200(62.3)	26(8.1)	81(25.2)	14(4.4)
30. พ่อแม่ต้องรับภาระในการดูแล ปู่ย่า ตายายที่ป่วยหนัก	62(78.5)	4(5.1)	13(16.5)		266(79.8)	21(6.5)	42(13.1)	2(0.6)
31. มีค่าใช้จ่ายภายในบ้านเพิ่มขึ้น ได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล อาหาร การกิน เสื้อผ้า ค่าน้ำ ค่าไฟ	40(50.6)	39(49.4)			133(41.4)	184(67.3)	2(0.5)	2(0.6)
32. มีการทะเลาะวิวาทที่ต้องขอใช้	36(44.3)	14(17.7)	18(22.8)	12(15.2)	153(47.7)	51(15.9)	80(24.5)	37(11.5)
33. เวลาที่พ่อแม่ให้กับครอบครัว ลดน้อยลงกว่าเดิม	62(65.8)	27(34.2)			264(79.1)	67(20.9)		
34. พ่อแม่ไม่เห็นด้วยกับการที่ ลูกๆ วัยรุ่นออกไปเที่ยวนอกบ้าน บ่อยๆ	38(48.1)	41(51.9)			162(50.5)	158(49.2)		1(0.3)

เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น	วัยรุ่นที่อยู่	ในครอบครัว	ครัวที่มีพ่อ	หรือแม่	วัยรุ่น	ที่อยู่ใน	ครอบครัว	ปกติ
	เลี้ยงดู	เพียง	คนเดียว	n = 79			n = 321	
	ไม่เคย	เพิ่งจะเกิดขึ้น ภายใน เดือน ที่ผ่านมา	เกิดขึ้น ก่อนหน้า 12 เดือน ที่ผ่านมา	เกิดขึ้นทั้งสอง ช่วงเวลา	ไม่เคย	เพิ่งจะเกิดขึ้น ภายใน 12 เดือน ที่ผ่านมา	เกิดขึ้น ก่อนหน้า 12 เดือน ที่ผ่านมา	เกิดขึ้น ทั้งสอง ช่วงเวลา
35. พ่อแม่ไม่เห็นด้วยกับการคบ เพื่อนหรือกิจกรรมทางสังคมของ ลูกวัยรุ่น	60(75.9)	19(24.1)			245(76.3)	76(23.7)		
36. พ่อแม่ไม่เห็นด้วยกับลูกวัยรุ่น ในเรื่องการแต่งตัว ทรงผม การ ใช้เครื่องประดับต่างๆ	63(79.7)	16(20.3)			222(69.2)	99(30.8)		
37. มีความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่าง พ่อแม่กับลูกวัยรุ่นในเรื่องที่พ่อ แม่อยากให้ลูกสนใจเข้าร่วม กิจกรรมทางศาสนาให้มากขึ้น	73(92.4)	6(7.6)			295(91.9)	26(8.1)		
38. มีการโต้เถียงกันมากขึ้น ระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว เกี่ยวกับการช่วยกันทำงานบ้าน	43(54.4)	36(45.6)			189(58.9)	131(40.8)		1(0.3)
39. คนในครอบครัวปฏิเสธที่จะ ทำกิจกรรมร่วมกันภายในบ้าน	64(81)	15(19)			268(83.5)	53(16.5)		
40. พ่อกับแม่ทะเลาะกันรุนแรง มากขึ้น	70(88.6)	9(11.4)			282(87.9)	39(12.1)		
41. คนในบ้านทะเลาะได้เถียงกัน บ่อยขึ้น	48(60.8)	31(39.2)			215(67)	105(32.7)	1(0.3)	
42. สมาชิกในครอบครัวมีความ กดดันมากขึ้นจากการที่จะต้อง เรียนหรือทำกิจกรรมต่างๆให้ได้ เช่นเรียนให้ได้เกรดดีหรือเล่น กีฬาให้ได้รางวัล	54(68.4)	25(31.6)			227(70.7)	93(29)	1(0.3)	
43. สมาชิกในครอบครัวมีปัญหา ทางด้านอารมณ์	46(58.2)	19(24.1)	10(12.7)	4(5.1)	205(63.9)	66(20.6)	27(8.4)	23(7.2)
44. สมาชิกในครอบครัวหนีออกจากบ้าน	63(79.7)	8(10.1)	8(10.1)		308(96)	5(1.6)	8(2.5)	

เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น	วัยรุ่นที่อยู่	ในครอบครัว	ครัวที่มีพ่อ	หรือแม่	วัยรุ่น	ที่อยู่ใน	ครอบครัว	ปกติ
	เลี้ยงดู	เพียง	คนเดียว	n = 79		n = 321		
	ไม่เคย	เพิ่งจะเกิดขึ้น ภายใน 12 เดือน ที่ผ่านมา	เกิดขึ้น ก่อนหน้า 12 เดือน ที่ผ่านมา	เกิดขึ้นทั้งสอง ช่วงเวลา	ไม่เคย	เพิ่งจะเกิดขึ้น ภายใน 12 เดือน ที่ผ่านมา	เกิดขึ้น ก่อนหน้า 12 เดือน ที่ผ่านมา	เกิดขึ้นทั้ง สองช่วงเวลา
5. สมาชิกในครอบครัว ชี้อยากที่ ต้องอยู่ในการดูแลของแพทย์มาใช้ เองโดยไม่ได้ปรึกษาแพทย์	63(79.7)	6(7.6)	5(6.3)	5(6.3)	282(81.6)	34(10.6)	14(4.4)	11(3.4)
6. สมาชิกในครอบครัวดื่มสุรา เป็นประจำ	51(64.6)	9(11.4)	17(21.5)	2(2.5)	241(75.1)	26(7.8)	29(9)	26(8.1)
7. พ่อแม่ทะเลาะได้เกี่ยวกับลูก วัยรุ่นบ่อยขึ้นในเรื่อง การสูบบุหรี่ ดื่มสุรา หรือ ใช้สารเสพติดของลูก	73(92.4)	6(7.6)			305(96)	16(5)		
8. สมาชิกในครอบครัวได้รับ จดหมายเตือนจากโรงเรียนหรือถูก พักการเรียน	69(87.3)	4(5.1)	5(6.3)	1(1.3)	302(94.1)	10(3.1)	9(2.8)	
9. สมาชิกในครอบครัว ถูกจำคุกฐานกระทำความผิด หรือ ถูก ทำเนิ่นคดีทางกฎหมาย	75(94.9)	1(1.3)	3(3.8)		308(96)	1(0.3)	12(3.7)	
10. สมาชิกในครอบครัว ถูกปล้น หรือ ถูกทำร้ายร่างกาย หรือ ถูกถูกรานทางเพศจากผู้อื่น	72(91.1)	1(1.3)	6(7.6)		309(96.3)	5(1.6)	6(1.9)	1(0.3)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัญหาความเครียดภายในครอบครัวของวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงคนเดียว

ปัญหาความเครียดภายในครอบครัว	1. การเปลี่ยนแปลงทั่วไปภายในครอบครัว	2. พฤติกรรมทางเพศของสมาชิกภายในครอบครัว	3. การสูญเสียที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว	4. ความรับผิดชอบและความเครียดภายในครอบครัว	5. ความเครียดจากโรงเรียนและการใช้สารเสพติด	6. ข้อขัดแย้งกับกฎหมายในครอบครัว
1. การเปลี่ยนแปลงทั่วไปภายในครอบครัว						
2. พฤติกรรมทางเพศของสมาชิกภายในครอบครัว	.40**					
3. การสูญเสียที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว	-.12	.08				
4. ความรับผิดชอบและความเครียดภายในครอบครัว	.20	.06	.30**			
5. ความเครียดจากโรงเรียนและการใช้สารเสพติด	.24*	.34**	-.05	.19		
6. ข้อขัดแย้งกับกฎหมายในครอบครัว	.01	.25*	.08	.17	.16	

$p^* \leq .05$ $p^{**} \leq .01$

จากตารางที่ 10 พบว่า การเปลี่ยนแปลงทั่วไปภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ปัญหาความเครียดภายในครอบครัวด้านอื่น โดยพฤติกรรมทางเพศของสมาชิกภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูงมาก ($r = .40$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่ ด้านความเครียดจากโรงเรียน และ การใช้สารเสพติด มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับต่ำ ($r = .24$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พฤติกรรมทางเพศของสมาชิกภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ปัญหาความเครียดภายในครอบครัวด้านอื่น โดย ด้านความเครียดจากโรงเรียนและการใช้สารเสพติด มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูง ($r = .34$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่ ข้อขัดแย้งกับกฎหมายของครอบครัว มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับต่ำ ($r = .25$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการสูญเสียที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ปัญหาความเครียดภายในครอบครัว ด้านอื่น โดย ด้านความรับผิดชอบและความเครียดภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับปานกลาง ($r = .30$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 11 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัญหาความเครียดภายในครอบครัวของวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวปกติ

ปัญหาความเครียดภายในครอบครัว	1. การเปลี่ยนแปลงทั่วไปภายในครอบครัว	2. พฤติกรรมทางเพศของสมาชิกภายในครอบครัว	3. การสูญเสียที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว	4. ความรับผิดชอบและความเครียดภายในครอบครัว	5. ความเครียดจากโรงเรียนและการใช้สารเสพติด	6. ข้อขัดแย้งกับกฎภายในครอบครัว
1. การเปลี่ยนแปลงทั่วไปภายในครอบครัว						
2. พฤติกรรมทางเพศของสมาชิกภายในครอบครัว	.23**					
3. การสูญเสียที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว	.20**	.11*				
4. ความรับผิดชอบและความเครียดภายในครอบครัว	.33**	.13*	.31**			
5. ความเครียดจากโรงเรียนและการใช้สารเสพติด	.17**	.10	.33**	.37**		
6. ข้อขัดแย้งกับกฎภายในครอบครัว	.06	-.05	.19**	.26**	.15**	

$p^* \leq .05$ $p^{**} \leq .01$

จากตารางที่ 11 พบว่า การเปลี่ยนแปลงทั่วไปภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวก กับ ปัญหาความเครียดภายในครอบครัวด้านอื่น โดย ด้านความรับผิดชอบและความเครียดภายในครอบครัว จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูงมาก ($r = .33$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ พฤติกรรมทางเพศของสมาชิกภายในครอบครัว และ ด้านการสูญเสียที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูงมากเช่นกัน

($r = .23$ และ $.20$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ในขณะที่ ด้านความเครียดจากโรงเรียน และ การใช้สารเสพติด จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูง ($r = .17$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

พฤติกรรมทางเพศของสมาชิกภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวก กับ ปัญหาความเครียดภายในครอบครัว ด้านอื่น โดย ด้านการสูญเสียที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว และ ความรับผิดชอบและความเครียดภายในครอบครัว จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับต่ำ ($r = .11$ และ $.13$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$

การสูญเสียที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวก กับ ปัญหาความเครียดภายในครอบครัวด้านอื่น โดย ด้านความรับผิดชอบและความเครียดภายในครอบครัว กับ ความเครียดจากโรงเรียนและการใช้สารเสพติด จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูงมาก ($r = .31$ และ $.33$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ เช่นเดียวกับ ด้านข้อขัดแย้งกับกฎหมายของครอบครัว มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ($r = .19$)

ความรับผิดชอบและความเครียดภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาความเครียดภายในครอบครัวด้านอื่น โดย ด้านความเครียดจากโรงเรียนและการใช้สารเสพติด มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูงมาก ($r = .37$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ เช่นเดียวกับ ด้านข้อขัดแย้งกับกฎหมายของครอบครัว มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูงมาก ($r = .26$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

ความเครียดจากโรงเรียนและการใช้สารเสพติด มีความสัมพันธ์ทางบวก กับปัญหาความเครียดภายในครอบครัวด้านอื่น โดย ด้านข้อขัดแย้งกับกฎหมายของครอบครัว มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูง ($r = .15$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ของ วิธีที่วัยรุ่นจัดการกับปัญหาภายในครอบครัว ทั้ง 12 วิธี ของวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงดูเพียงคนเดียว

วิธีที่วัยรุ่นจัดการกับ ปัญหา 12 วิธี	1.ระ บาย	2.แสวง หา	3.พัฒนา ตนเอง	4.หา แหล่ง	5.แก้ ปัญหา	6.หลีกเลี่ยง	7.หา แหล่ง	8.อยู่ ใกล้ชิด	9.หา แหล่ง	10.หัน ไปทำ	11.ใช้ อารมณ์	12.ใช้ เทคนิคการ
	ความ รู้สึก	หา ความช่วยเหลือ คนอื่น	ตนเอง เฝ้าดู	ช่วยเหลือ คนอื่น	ของ ครอบครัว	ปัญหา	ช่วยเหลือ ทางบ้าน	กับ เพื่อน สนิท	ช่วยเหลือ จาก ผู้เกี่ยวข้อง	ทำ กิจกรรม ต่างๆให้ มากขึ้น	อารมณ์ ขัน	การ กลาย
1.ระบายความรู้สึก												
2.แสวงหาหนทางช่วยเหลืออื่นๆ	-08											
3.พัฒนาตนเองเฝ้าดูมองโลกในแง่ดี	-07	.18										
4.กลุ่มการหาแหล่งช่วยเหลือทางสังคม	.19	.11	.27*									
5.แก้ปัญหาของครอบครัว	-02	.16	.25*	.21								
6.หลีกเลี่ยงปัญหา	.16	-.16	.03	.15	.05							
7.หาแหล่งช่วยเหลือทางบ้านจิตวิทยา	.19	.10	.19	.13	.16	.17						
8.อยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท	.12	.43**	.22	.36**	.19	-.15	-.06					
9.หาแหล่งช่วยเหลือจากผู้เกี่ยวข้อง	-.14	.17	.12	.06	.33*	.09	.28*	.06				
10.หันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น	.18	.33*	.41**	.51**	.42**	.14	.43**	.30**	.24*			
11.ใช้อารมณ์ขัน	-.13	.26*	.04	.21	-.14	-.07	-.17	.23*	.02	.10		
12.ใช้เทคนิคการผ่อนคลาย	-.21	.04	.18	.04	-.21	-.23*	-.21	.20	-.19	-.04	.11	

* $p \leq .05$

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 12 พบว่า วิธีแสวงหาหนทางช่วยเหลืออื่นๆ มีความสัมพันธ์กับ วิธีที่วัยรุ่นจัดการกับปัญหาภายในครอบครัว ในวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงดูเพียงคนเดียว ในกลุ่มอื่นๆทางบวก โดยวิธีอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท และ วิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูงมาก และ

ระดับสูง ตามลำดับ ($r = .43$ และ $.33$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ตามลำดับ ในขณะที่วิธีใช้อารมณ์ขัน จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับต่ำ ($r = .26$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$

วิธีพัฒนาตนเองและมองโลกในแง่ดี มีความสัมพันธ์กับ วิธีจัดการกับปัญหภายในครอบครัว ในกลุ่มอื่นๆทางบวก โดย วิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับ สูงมาก ($r = .41$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ในขณะที่ วิธีหาแหล่งช่วยเหลือทางสังคม และ วิธีแก้ปัญหาในครอบครัว จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับต่ำ ($r = .27$ และ $.25$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$

วิธีหาแหล่งช่วยเหลือทางสังคม มีความสัมพันธ์กับ วิธีจัดการกับปัญหภายในครอบครัว ในกลุ่มอื่นๆทางบวก โดย วิธีอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท และ วิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น จะมีความสัมพันธ์ต่อกัน ในระดับสูงมาก ($r = .36$ และ $.51$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

วิธีแก้ปัญหาในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับ วิธีจัดการกับปัญหภายในครอบครัว ในกลุ่มอื่นๆทางบวก โดย วิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆมากขึ้น และ วิธีหาแหล่งช่วยเหลือที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ จะมีความสัมพันธ์ต่อกัน ในระดับสูงมาก และ ระดับสูง ($r = .42$ และ $.33$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ตามลำดับ

วิธีหลีกเลี่ยงปัญหา มีความสัมพันธ์กับ วิธีใช้เทคนิคการผ่อนคลายทางลบ โดย จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับต่ำ ($r = -.23$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$

วิธีหาแหล่งช่วยเหลือทางด้านจิตวิญญาณ ศาสนา มีความสัมพันธ์กับ วิธีจัดการกับปัญหภายในครอบครัว ในกลุ่มอื่นๆทางบวก โดยวิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูงมาก ($r = .43$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ในขณะที่ วิธีหาแหล่งช่วยเหลือที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับต่ำ ($r = .28$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$

วิธีอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท มีความสัมพันธ์กับ วิธีจัดการกับปัญหภายในครอบครัว ในกลุ่มอื่นๆทางบวก โดย วิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับ ปานกลาง ($r = .30$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ในขณะที่ วิธีใช้อารมณ์ขัน จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับต่ำ ($r = .23$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$

วิธีหาแหล่งช่วยเหลือที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความสัมพันธ์กับ วิธีจัดการกับปัญหภายในครอบครัว ในกลุ่มอื่นๆ ทางบวก โดย วิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับต่ำ ($r = .24$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 13 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ วิธีที่วัยรุ่นจัดการกับปัญหภายในครอบครัวทั้ง 12 วิธี ของวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวปกติ

วิธีที่วัยรุ่นจัดการกับ ปัญหา 12 วิธี	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ระบายความรู้สึก												
2. แสวงหาหนทางช่วยเหลืออื่นๆ	.01											
3. พัฒนาการเองและมองโลกในแง่ดี	-.01	.14**										
4. หาแหล่งช่วยเหลือทางสังคม	.11*	.25**	.36**									
5. แก้ปัญหาในครอบครัว	.11*	.26**	.27**	.33**								
6. พกเลี้ยงปัญหา	.13*	.00	.03	.09	.11*							
7. หาแหล่งช่วยเหลือทางด้านจิตวิญญาณศาสนา	-.02	.20**	.13*	.14*	.20**	.10						
8. อยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท	-.01	.23**	.16*	.28**	.32**	-.09	.08					
9. หาแหล่งช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ	-.08	.06	.09	.19**	.25**	-.07	.16**	.12*				
10. หันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น	.13*	.38**	.40**	.38**	.38**	.12*	.30**	.20**	.15**			
11. ใช้อารมณ์ขัน	-.02	.27**	.20**	.15**	.08	.08	.15**	.09	.01	.16**		
12. ใช้เทคนิคการผ่อนคลาย	-.11*	.12*	.13*	.13*	.00	-.11*	-.01	.16**	.04	.05	.04	

* $p \leq .05$

** $p \leq .01$

* $p \leq .05$

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 13 พบว่าวิธีระบายนามรู้สึก มีความสัมพันธ์กับ วิธีที่วัยรุ่น จัดการกับปัญหามายในครอบครัว ในวัยรุ่น ที่อยู่ครอบครัวปกติ ในกลุ่มอื่นๆทั้งทางบวก และทางลบ โดย วิธีหาแหล่งช่วยเหลือทางสังคม วิธีแก้ ปัญหาของครอบครัว วิธีหลีกเลี่ยงปัญหา และ วิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น จะมีความสัมพันธ์ต่อกัน ทางบวกในระดับต่ำ ($r = .11, .11, .13$ และ $.13$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ ในขณะที่ วิธีใช้เทคนิคการผ่อนคลาย จะมีความสัมพันธ์ต่อกันทางลบในระดับต่ำ ($r = -.11$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ $.05$

วิธีแสวงหาหนทางช่วยเหลืออื่นๆ มีความสัมพันธ์กับ วิธีจัดการกับปัญหามายในครอบครัวในกลุ่มอื่นๆทางบวก โดย วิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูงมาก ($r = .38$) อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ $.01$ ในขณะที่ วิธีหาแหล่งช่วยเหลือทางสังคม วิธีแก้ปัญหามายของครอบครัว วิธีหาแหล่งช่วยเหลือ ทางด้านจิตวิญญาณ ศาสนา วิธีอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท วิธีใช้อารมณ์ขัน วิธีพัฒนาตนเองและมองโลกในแง่ดี และ วิธีใช้เทคนิคการผ่อนคลาย จะมีความสัมพันธ์ต่อกันทางบวกในระดับสูงมาก และ ระดับต่ำ ตามลำดับ ($r = .25, .26, .20, .23, .27, .14$ และ $.12$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ และ $.05$ ตามลำดับ

วิธีพัฒนาตนเองและมองโลกในแง่ดี มีความสัมพันธ์กับ วิธีจัดการกับปัญหามายในครอบครัวในกลุ่มอื่นๆทางบวก โดย วิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น และ วิธีหาแหล่งช่วยเหลือทางสังคม จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับ สูงมาก ($r = .40$ และ $.36$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ในขณะที่ วิธีแก้ปัญหามายของ ครอบครัว วิธีใช้อารมณ์ขัน วิธีอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท วิธีหาแหล่งช่วยเหลือทางด้านจิตวิญญาณ ศาสนา วิธีใช้ เทคนิคการผ่อนคลาย จะมีความสัมพันธ์ ต่อกันในระดับสูงมาก ระดับสูง และต่ำ ตามลำดับ ($r = .27, .20, .16, .13,$ และ $.13$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01,$ และ $.05$ ตามลำดับ

วิธีหาแหล่งช่วยเหลือทางสังคม มีความสัมพันธ์กับ วิธีจัดการกับปัญหามายในครอบครัวในกลุ่มอื่นๆทางบวก โดยวิธีแก้ปัญหามายของครอบครัว และ วิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูง มาก ($r = .33$ และ $.38$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ในขณะที่ วิธีอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท วิธีหาแหล่งช่วยเหลือที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ วิธีใช้อารมณ์ขัน วิธีหาแหล่งช่วยเหลือทางด้านจิตวิญญาณ ศาสนา และ

วิธีใช้เทคนิคการผ่อนคลาย จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูงมาก ระดับปานกลาง และ ระดับต่ำ ตามลำดับ ($r = .28, .19, .15, .14$ และ $.13$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ และ $.05$ ตามลำดับ

วิธีแก้ปัญหาของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับ วิธีจัดการกับปัญหภายในครอบครัวในกลุ่มอื่นๆทางบวก โดย วิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น กับวิธีอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท จะมีความสัมพันธ์ ต่อกันในระดับสูงมาก ($r = .38$ และ $.32$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ในขณะที่ วิธีหาแหล่งช่วยเหลือทางด้านจิตวิญญาณ ศาสนา วิธีหาแหล่งช่วยเหลือที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ วิธีหลีกเลี่ยงปัญหา จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูงมาก และ ระดับต่ำ ตามลำดับ ($r = .20, .25$ และ $.11$ ตามลำดับ) อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ และ $.05$ ตามลำดับ

วิธีหลีกเลี่ยงปัญหา มีความสัมพันธ์กับ วิธีจัดการกับปัญหภายในครอบครัวในกลุ่มอื่นๆทั้งทางบวก และ ทางลบ โดย วิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น จะมีความสัมพันธ์ต่อกันทางบวกในระดับต่ำ ($r = .12$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ ในขณะที่ วิธีใช้เทคนิคการผ่อนคลาย จะมีความสัมพันธ์ต่อกันทางลบในระดับต่ำ ($r = -.11$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.06$

วิธีหาแหล่งช่วยเหลือทางด้านจิตวิญญาณ ศาสนา มีความสัมพันธ์กับ วิธีจัดการกับปัญหภายในครอบครัวในกลุ่มอื่นๆทางบวก โดยวิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูงมาก ($r = .30$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ในขณะที่ วิธีหาแหล่งช่วยเหลือที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ กับ วิธีใช้อารมณ์ขัน จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูง และ ระดับ ปานกลาง ตามลำดับ ($r = .16$ และ $.15$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

วิธีอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท มีความสัมพันธ์กับ วิธีจัดการกับปัญหภายในครอบครัวในกลุ่มอื่นๆทางบวก โดยวิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น วิธีใช้เทคนิคการผ่อนคลาย และ วิธีหาแหล่งช่วยเหลือที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูงมาก ระดับสูง และ ระดับต่ำ ตามลำดับ ($r = .20, .16$ และ $.12$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ และ $.05$ ตามลำดับ

วิธีหาแหล่งช่วยเหลือที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความสัมพันธ์กับ วิธีจัดการกับปัญหภายในครอบครัวในกลุ่มอื่นๆทางบวก โดย วิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับปานกลาง ($r = .15$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

วิธีหันไปทำกิจกรรมต่างๆ ได้มากขึ้น มีความสัมพันธ์กับ วิธีจัดการกับปัญหาภายในครอบครัวในกลุ่มอื่นๆ ทางบวก โดย วิธีใช้อารมณ์ขัน จะมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูง ($r = .16$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

นางสาว ตรีนุช ธงไชย เกิดเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2513 ที่ ตำบลสะเตง จังหวัดยะลา ภูมิลำเนาเดิม
 อยู่ที่จังหวัดปัตตานี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี พยาบาลศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 วิทยาเขตหาดใหญ่ เมื่อปี พ.ศ. 2534 เข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุนทรพจน์
 ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2538

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย